

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้าขายแดนของกรมศุลกากร เพื่อรองรับ

เศรษฐกิจวิถีใหม่ กรณีศึกษา ด้านศุลกากรสะเดา จังหวัดสงขลา

โดย : นายเกริกฤทธิ์ ฉายศิริกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : นาวาอากาศเอก

(อภิชาติ นานินิตธาดา)

กรกฎาคม ๒๕๖๕

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการค้าขายแดนภายใต้เศรษฐกิจวิถีใหม่ ปัญหาอุปสรรค และประเด็นท้าทายของการค้าขายแดน ณ ด้านศุลกากรสะเดา จังหวัดสงขลา โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายแดน เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้าขายแดนของกรมศุลกากรเพื่อรองรับเศรษฐกิจวิถีใหม่ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ แบบวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการระหว่างประเทศและโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix จนได้ปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญและนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาค้าขายแดนของกรมศุลกากร เพื่อรองรับเศรษฐกิจวิถีใหม่ ต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า การค้าขายแดน ณ ด้านศุลกากรสะเดา จังหวัดสงขลา เป็นการค้าทางบก โดยผู้ประกอบการระหว่างประเทศนิยมใช้การค้าแบบสากลผ่านระเบียบพิธีการศุลกากร เพื่อทำการส่งออก-นำเข้าสินค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ การค้าขายแดนในบริเวณดังกล่าวพบปัญหาและอุปสรรคในด้านการกีดกันทางการค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ปัญหาการจราจรและการขนส่งสินค้า การค้านอกกระบวนและการลักลอบขนสินค้าหนีภาษี และการไม่สามารถเปิดใช้งานด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ได้อย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ การค้าขายแดนมีความสำคัญต่อประเทศไทยโดยช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีพรมแดนติดต่อกันและยังช่วยส่งเสริมให้โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของพื้นที่ชายแดน การจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ และส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนบริเวณพื้นที่ชายแดนทั้งสองประเทศอันเป็นรากฐานที่แท้จริงด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาค้าขายแดนของกรมศุลกากรเพื่อรองรับเศรษฐกิจวิถีใหม่ ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์เชิงรุก ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการอำนวยความสะดวกทางการค้าเข้ามาสนับสนุนการพัฒนาค้าขายแดน (๒) การผลักดันให้ด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่เป็นต้นแบบประตูการค้าสากลในอนาคต (๓) การพัฒนาและจัดระเบียบพื้นที่ รวมถึงเชื่อมโยงระบบการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน (๔) การพัฒนาผู้นำองค์กรรุ่นใหม่ให้มีทักษะการประสานงาน การบริหารจัดการชายแดนและเทคโนโลยีดิจิทัล

ABSTRACT

TITLE : THE CUSTOMS DEPARTMENT’S BORDER TRADE DEVELOPMENT
STRATEGY FOR THE NEW NORMAL ECONOMY: THE CASE OF
SADAO CUSTOMS HOUSE IN SONGKHLA

By : Mr. Kurkrit Chaisirikul

Research Advisor : **Group Captain**

Apichart Nathnititada

July 2022

This study aims to investigate the border trade situation and challenge of Sadao Customs House, Songkhla in the new normal economy, to know about concepts, principles, and theories related to border trade, and to provide the border trade development strategy for the new normal economy environment to the Custom Department. This study employs the use of qualitative and documentary research. The data is collected from in-depth interviews and related literature. Data analysis and synthesis of SWOT analysis and TOWS matrix are used to formulate the border trade development strategy for the new normal economy.

The results reveal that firstly, the border trade at Sadao Customs House, Songkhla is the land border trade, which applies formal Customs clearance for trading activities. Problems and barriers include non-tariff barriers, limitation of development areas, traffic congestion and bottleneck, illegal trade and smuggling as well as delay of new Sadao Customs House operations. Secondly, border trade is an important factor for the sustainable development in Thai economy, especially border provinces. This can also be the basic foundation for national security and international relations. Thirdly, the customs department’s border trade development strategy for the new normal economy situation is in SO (strengths combined with opportunities) strategy, which includes (1) applying the digital technology and innovation to support trade facilitation and border trade related activities, (2) promoting Sadao Customs House to be the future of border trade gateway and a modern Customs house model for the country, (3) improving

and organizing the Sadao area for better design and linking both infrastructure and transportation to neighboring country, and (4) providing leadership development to management team, especially in coordinated border management skills and digital literacy.